

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemšči nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Schiller. — Schulverein. — Kamenje.

Iz Celovca, 15. maja.

Tukajšnji Nemci so se hoteli proslaviti na poseben način s 25 letnico nemškega „Schulvereina“ in zato so izkoristili na prav predrzen in provokatoričen način 100 letnico Schillerjeve smrti. Da praznujejo svojega Schillerja, zoper to nihče ne bo ugovarjal; da izkoriščajo njegovo ime v politične namene se more le obžalovati in obsojiti.

V Celovcu so torej „praznovali“ Schillerja in uganjali nemškonacionalno politiko v petek soboto in nedeljo. Razobesili so zastave na hišah, kajpak „frankfutarič“ ni manjkalo. Slovenci niso imeli poveda, se slavnosti kakorkoli udeležiti, se sploh zanj niso zmenili, torej tudi ne zastav razobesili. Isto je storilo tudi mnogo Nemcev, in zlasti v bolj zunanjih delih mesta si videl mnogo hiš brez vsakega kinča.

Druga poslopja so pustili v miru, slaba pa je pela domu družbe sv. Mohorja na Vetrinskem predmestju. Hiše so ponoči od sobote na nedeljo (v soboto zvečer je bila bakljada — precej klavrna — potem pa komers, na katerem je imel prvo besedo posl. **Doberniki**) v pravcatem pomenu besede **bombardirali**! Proti jutru je nastopila truma nemških „hajlovcev“ bili so vsi bolj opravljeni, med njimi menda tudi dijaki, ki je prinesla seboj debelo kamenje, s katerim so napadli prav silovito Mohorjev dom na strani Solskih ulic, kjer je knjigovoznica. Sledovi kažejo, da so morali metati kamenje z veliko močjo, ker so šipe prebite, kakor bi bil vanje kdo streljal. 12 velikih in močnih šip je razdrobljenih na drobne kosce. Kamenje je ležalo pri oknih. Tudi na cesti je ležalo drugi dan mnogo kamenov, ki cilja niso dosegli. Kamenja niso pobrali na mestu marveč prinesli od daleč sem, kar kaže, da je bil ves napad skrbno pripravljen! Bila je na mestu večja truma prav z „razdeljenimi vlogami.“

O policajih ni bilo ne duha ne sluha. Tudi naslednjo noč nobenega ni bilo na mestu, kjer se je prej vršil drzoviti napad. Rekriminacij danes še ne pišemo; navajamo samo suha fakta.

In nemški listi? Kaj bodo zdaj poročali tisti nemški listi, uradni in neuradni, ki so lansko leto povedom znanih ljubljanskih dogodkov toliko nesramno pisarili o Slovencih, a do danes niso preklicali svojih drznih laži, katere so bili pod patronanco c. kr. korespondenčnega urada spravili med svet? Konstatiramo samo, da današnja uradna „Klagenfurter Zeitung“ o razbitih oknih na Mohorjevem domu ne črhtne niti besedice, dasi so razbite šipe Celovčanom že dva polna dni na ogled in si tam morejo ogledati sadove slovite svoje kulture! Ali ne kaže tudi to, kakšen je naš — zistem. In zopet bodo proglasili Nemci nas za „barbare“, — a oni!?

Shod slovanskih časnikarjev.

Opatija, 15. maja.

Koncert v nedeljo.

V nedeljo zvečer je bil v dvorani „Narodnega doma“ v Voloski koncert in ples na čast slovanskih časnikarjev.

Na vsprejeto so stale poleg hrvaške narodne himne „Liepa naša domovina“ in češke „Hej Slovane“, večinoma slovenske pesmi. Tu je bučalo Jenkovo „Morje jadrjansko“ in zvenele narodne pesmi „Vstani, vstani Jerica“, „Mati zakliče, pridne dekličice“, „Pika poka, pika pok“, „Jaz pa pojdem na Gorenjsko“ itd. Seveda se je ruskim gostom na čast zapela tudi krasna pesem „Stara mati, oj ne šivaj, sarafana več.“ Sedelovalo je glasbeno-dramatiško društvo v Voloskem in pevsko tamburaško društvo „Lavor“ v Opatiji. Vse točke so izvrstno uspele, ter bile vsprejete od slovanskih gostov z ogromnim navdušenjem. Posebno razveselili smo se vrlega sodelovanja opatijskih Slovencev, naših ožjih ljubljanskih rojakov, ki v znatnem številu častno sodelujejo pri zboru in tvorijo tudi na drugih poljih krepke, delavno agitačno silo za širjenje velike slovanske naloge. Po koncertu je slovanske časnikarje razveseljevala marsikatera njihova lepa slovanska pesem. Cast možem, ki tako odlično zastopajo v ime Slovencev dejansko hrvaško vzajemnost med brati Hrvatili!

Usoda ruskega vseučiliškega profesorja na Ogrskem.

Rusko naučno ministrstvo je poslalo vseučiliškega docenta Petra Aleksandroviča Zabolotskega v inozemstvo, da prouči učne metode drugih tujih vseučilišč in spozna literature drugih slovanskih narodov. Sel je najprej v Berlin, od tam v Prago in na Dunaj, kjer je študiral češko in slovensko slovstvo. Od tam je odšel čez Budimpešto v Beograd ter nameraval priti na shod slovanskih časnikarjev v Opatijo in od ondi v Ljubljano, da bi bolje spoznal slovenski jezik in slovstvo. Bil je izredno blaga, tiha duša, popolnoma vdan znanosti in brez vsacega političnega mišljenja. Toda imel je neko strast, ki ga je na poti iz Belegrada v Opatijo spravila v nesrečo. Ljubil je lepoto prirode in semtertje tudi fotografiral kakšno lepo okoličico. Ko je v Novem sadu hotel nekaj fotografirati, ga je vlada, ki ga je imela na sumu, da je ruski ogleduh, prišla in dala zapreti. Revček je moral v luknjo, pobrali so mu vse reči rokopiše itd. Seveda so bili s tem vničeni tudi vsi njegovi načrti.

Nadaljevanje zborovanja.

Opatija, 16. maja.

Gromenje topičev je naznanjalo ljudstvu drugi dan shoda slovanskih časnikarjev.

Zborovanje je po 10. uri dopoldne otvoril predsednik g. Ivan Hribar ter naznanil, da je došla cesarjeva zahvala za včerajšnji pozdrav. Pozdravil je navzočega Milana Hodža, ki je edini slovaški ogrski drž. poslanec. G. Hovorka čita brzojavke ter potem poroča v zadevi osrednje zveze slovanskih novinarjev. Skupni shodi so med slovanskimi časnikarji tvorili osobne stike, katerih prej ni bilo. Zbrane so adrese slovanskih časnikarjev, a to se mora še izpopolniti, da nastane prava adresna knjiga slovanskih časnikarjev z beležki vsega njihovega dela in z opazkami, v katerih jezikih korespondirajo. Tako se končno ustanovi slovanski dopisovalni urad. Priporočajo pristop k mednarodni zvezi časnikarjev, pozdravlja navzočnost srbskih časnikarjev iz kraljevine in želi, da bi se udeleževali shodov in organizacije tudi bolgarski časnikarji, da bi tako nastali res vseslovanski časnikarski kongresi.

Poljak Laskownicki želi, da bi vsakega naroda časnikarska organizacija po-

samežno sama zase pristopila k mednarodni časnikarski zvezi, ne pa samo osrednja zveza. Tako delajo nemške organizacije in si zagotove v odboru primerno število zastopnikov.

Med tem vstopi v dvorano drž. poslanec Spinčič Župan Hribar ga pozdravlja, časnikarji mu pa prirede ovacijo. Spinčič v navdušenem govoru pozdravlja časnikarje, in želi, da bi se organizirali tako, da bi dosegali vedno večje svrhe. Želi, da bi se skoro ustanovila slov. časnik. korespondenčija, ki bi nepristransko in resnično poročala o naših razmerah.

Ceh g. Cejnek je poročal o sklepu najvišjega sodišča, da morajo uredniki pričati, ter je predlagal protest. Soglasno sprejeto.

Urednik celovškega „Mira“ g. Ekar je osvetlil slovanskim časnikarjem razmere na Koroškem, kjer ima 100 000 Slovencev le dve slovenski šoli. (Klici ogorčenja.) Pojasnil je, kako preganjajo sedaj sovražniki našega naroda „Mir“ s tožbami. Toži ga „Südmarcha“, „Schulverein“ in 12 c. kr. uradnikov. Mnogi c. kr. uradniki na Koroškem so očitni agitatorji za „Südmarcho“. G. Ekar pojasni kako v tožbah proti „Miru“ silijo naročnike, naj hodijo pričati, kar je vzbudilo med navzočimi časnikarji splošno ogorčenje. Soglasno je bila sprejeta resolucija, katero je predlagal g. Pustoslemšek in ki se glasi:

„Kongres slovanskih časnikarjev protestuje proti nasilnemu, v zakonu neutemeljenemu postopanju državnih oblasti zoper slovenski list „Mir“ o Celovcu ter pozivlje vse slovanske poslance brez razlike strank, da odločno nastopijo v obrambo preganjanega edinega slov. lista na Koroškem ter izvojujejo pri vladi, da bodo drž. organi tudi proti „Miru“ postopali s tisto objektivnostjo, ki je predpisana v zakonih, in ne bodo slepo in poslušno orodje v rokah nemškega nacionalizma.“

O novem tiskovnem zakonu je poročal g. dr. Ant. Beaupre:

Načrt tiskovnega zakona je časnikarstvu neprijeten. Najprej obeta kar največjo svobodo tisku, — pozneje pa v sledečih paragrafih to tako omeji, da od svobode ne ostane nič. Tisk mora biti svoboden. Svoboda tiska je svoboda naroda. Mi ne živimo več v časih, ko je morala policija skrbeti, da tisk ne zajde predač. Potrebne meje tiskovne svobode mora storiti časnikarstvo samo in njegovo občinstvo. Zatoraj naj se stavijo resolucije, da se načrt državnega zakona v toliko izpremeni, da bo zajamčena potrebna svoboda tisku in časnikarstvu.

K besedi se oglasi poslanec dr. Baxa, ki povdarja, da večina državne zbornice ni prijazna časnikarstvu. Radi tega se mora napraviti skupna akcija vseh časnikarjev, da se upliva na državne poslance.

Ko je še g. Miškovskij v istem smislu govoril, stavi predsednik Ivan Hribar predlog, naj se poda vsem slovanskim državno-zbornim klubom prošnja, naj se zavzamejo za svobodo tiska in časnikarstva.

Predlog in resolucije so bile soglasno sprejete.

Deputacija slovanskih časnikarjev je med shodom položila na opatijskem pokopališču na grob v Opatiji pred leti umrlega šlesko-češkega novinarja in odličnega narodnega organizatorja Jana Zápala venec z napisom.

Opoldne je bil skupen obed, potem prekrasen izlet v Senj. Nebo se je vedno bolj oblačilo, a to izletnikov ni motilo v veseli volji.

Rusko-japonska vojska.

Vesti o ruskem brodogovju.

Tokio, 15. maja. Dognano je, da se je baltiško brodogovje, ko je nekaj časa zapustilo zaliv Honkoe, vrnilo tja nazaj ter je sedaj ondi usidrano.

London, 15. maja. Listi danes soglasno poročajo, da sta se brodogovji Rož-

destvenskega in Nebogatova združili. Vendar so pa tudi došla poročila, da se je Roždestvenski že opetovano vrnil v zaliv Honkoe.

London, 15. maja. Iz New Yorka poročajo, da se admiral Kamimura trudi zajeti ladje, ki dovažajo Rusom potrebščin. Deslej je zaplenil štiri ladje s strelivom in topovi. Roždestvenski, ki se mu je posrečilo dobivati živež in premog, ne more dobivati streliva in topov.

London, 15. maja. „Daily Mail“ poroča iz Honkoe: Bolniška ladja „Kastroma“ se še vedno nahaja v Saigonu. Eno japonsko križarko so opazili južno od jugovzhodnega predgorja poluotoka Santun.

Japonske nesreče na morju.

Iz Čifua poročajo 15. t. m.: Iz Njučvana danes sem došli parnik poroča, da je neka japonska prevozna ladja v Pečilskem zalivu zadela na mino ter se potopila. To se je zgodilo istočasno z nesrečo transportnega parnika „Sheincumaru“.

Iz Londona se glasi: O nesreči japonske admiralske ladje „Mikaza“ še vedno ni uradnega potrdila. Pač pa se množe privatne informacije, ki se pa ne vjemajo, in so zato tudi neverjetne. Iz vsega bi se dalo pa sklepati, da je ladja vendar nekoliko poškodovana. Neko poročilo trdi, da se nezgoda ni pripetila v Korejski cesti, ampak 10 milj južno od Formoze, in sicer v noči med 6. in 7. majem.

Poroča se tudi, da je neki japonski parnik neko noč odplul iz Honkoe z gradivom za popravo bojnih ladij.

Togova admiralska ladja ponesrečena.

London, 16. maja. Poročilo, da je Togova admiralska ladja zadela ob skalo, je desedaj še nepotrjena, vendar pa je indirektno verjetno vsled poročila, ki je dospelo pred dnevi, da so videli v korejski cesti, kako so druge ladje vlekle veliko vojno ladjo. Seveda je ondi vladala gosta megla. Vsakakor bi težka poškodba japonske bojne ladje po tukajšnjem mnenju upravičevala ton japonskih pritožb pri francoski vladi. V tem tonu se vidijo nepokrite skrbi, da, celo pesimizem glede prihodnosti. Iz Tokia poroča „Standard“, da piše časopisje vedno resnejše.

Angleško brodogovje

je usidrano, kakor poroča „Daily Mail“ iz Honkoe pri otokih Lema, nedaleč od Honkoe.

Francozi ustavili angleški parnik s strelivom.

Pariz, 14. maja. „Agence Havas“ poroča iz Saigona: Angleški parnik „Carlisle“ je zavezoil v reko, kjer se je usidral. Kapitani je izjavil, da vozi blago. Guvernerjev namestnik pa je odredil preiskave, ki je dognala, da vozi ladja strelivo. Ladjo so takoj postavili pod varstvo topničarke.

Število ruskih vjetnikov na Japonskem.

London, 15. maja. Iz Tokia poroča „Daily Telegraph“, koliko je vseh ruskih vjetnikov na Japonskem: 10 generalov, 70 štabnih častnikov, 884 častnikov, 8558 podčastnikov in 50 760 mož.

Linevičovo poročilo.

Peterburg, 15. maja. Linevič poroča z dne 13. t. m.: En naš oddelek je 9. t. m. začel pri Himiaci ofenzivo. Prišel je v ogenj šele opoldne. Drugi oddelek je bil na maršu iz Nauhahetoe v Himiaci, ko je ravno zapuščal neko sotesko, napaden od sovražnika. Boj se je pričel okrog pol dneva. Japonci so pripeljali v boj topništvo. Naš oddelek se je umaknil, ko je dovršil svojo proizvedovalno službo. Druga Linevičeva brzojavka z dne 14. t. m. poroča: Ruski oddelek, ki je bil namenjen v Erdagon, se je umaknil proti Sudagoi, ko ga je napadla 700 mož brojčeta sovražna četa. Oddelek pa je nato pregnal sovražnika, ko je dobil ojačen iz Erdagona ter

ga prisilil, da se je umaknil proti jugu in jugozahodu.

Češki deželni zbor.

V nedeljo sta govorila v Kladruvu Všenemci Ire in Schalk. Izjavila sta, da bodo prepustili Všenemci v češkem dežel. zboru le razpravo o začasnem proračunu in o podporah za po uimih oškodovane. Nemški deželni poslanci bodo zborovali dne 17. t. m. ob 8. zvečer.

Desetletnica Goluchowskega.

Pred desetimi leti, dne 16. maja 1895, je odstopil bivši avstrijski minister za zunanje stvari grof Kálnoky. Za njegovega naslednika je imenoval cesar takratnega poslanika v Bukareštu, grofa Goluchowskega, ki praznuje danes desetletnico kot minister. Goluchowski je sin bivšega gališkega nametnika in poznejšega ministra za notranje stvari. Rojen je bil 25. marca 1849. V državno službo je vstopil leta 1872. kot ataše pri berlinskem poslanstvu. L. 1883. je postal legacijski svetnik v ministrstvu za vnanje stvari, pozneje ga je pa imenoval vladar za poslanika v Bukareštu. Cesar ga je 18. avgusta 1896 odlikoval z redom zlate rune.

Začetek kulturnega boja v Avstriji?

Član katoliške ljudske stranke je izjavil nekemu časnikarju: V Avstriji smo pred kulturnim bojem. Začenja se: zahteve po ločitvi zakona v protikatoliškem duhu, Bergerjev predlog o cerkvenem premoženju itd. Ustanovitev društva „Svobodna šola“ in prenova liberalne stranke dokazujeta isto. Zgled je dala Francoska. Na Virtemberskem so odobrili predlog, naj vlada izdela spemnico o pravnem stanju cerkvenega premoženja, dasi je ugovarjal protestantski naučni minister, češ, da pride na ta način do ločitve cerkve od države. Katoličani morajo biti pozorni! Tudi avstrijski odvetniki so čutili v petek na svojem dunajskem shodu potrebo, da se zahtevali izpremembe državljanskega zakona in pri tem naglašali nujno potrebo izpremembe postavnih določil o zakonu. Na tem shodu, kjer so se izjavili proti starostnemu zavarovanju svojih koncipientov, je bil tudi dr. Majaron.

Shod hrvaških vseučilišnikov.

V nedeljo so zborovali zagrebški vseučilišniki. Protestirali so proti vladi, ki noče izročiti ob nemirih zaplenjene vseučiliške zastave. Ko je odstopil grof Khuen Heder-vary, je obljubila vlada vrniti vseučiliško zastavo. Rektor je izjavil, da ne more obljubiti sodelovanja za povrnitev zastave. V sredo nameravajo vseučilišniki prirediti veliko izjavo.

Poljski napisi na vojašnicah.

Gališke občine so izjavile, da žele imeti poleg nemških tudi poljske napise na vojašnicah, ki so jih zgradile občine. Vojno ministrstvo je izjavilo, da ne ugovarja poljskim napisom, samo občine morajo prositi vojno ministrstvo v vsakem posameznem slučaju za dovoljenje.

Kriza na Ogrskem.

Ker je odpotoval min. predsednik grof Tisza na svoja posestva v Gesztu, kjer ostane do četrtega, sodijo, da v tem času ne bo rešena kriza. Burian še ni odpotoval v Budimpešto z ozirom na Andrassyjevo smrt. V Novem Sadu je govoril preteklo nedeljo grof Apponyi. Rekel je, da morajo pasti skupne vezi iz da mora Ogrska postati samostojna. „Egertes“ piše, da grof Andrassy ne bo sestavil novega ministrstva, ker mu je umrl brat. Prihodnji mož bo najbrže Banffy.

Italijanske utrdbe ob avstrijski meji.

Inomost, 15. maja. Ob tirolsko-italijanski meji grade Italijani novo utrdbo na Malem hribu (Colle Piccolo) pri Cadore. Utrdba bo nadvladala ceste, ki vodijo iz Misurina Tre Croce in Ampezzo v Belume. Iz nove utrdbe bodo lahko streljali na avstrijsko ozemlje. Tudi pri Chiusaforte in pri Caprile grade obširne utrdbe. Vse večje vaje italijanske konjenice bodo ob avstrijski meji.

Novi angleški topovi.

„Daily Express“ poroča, da nameravajo v angleški mornarici na bojnih ladjah uvesti enotne topove. Novi topovi bodo 10palčni, kroglija bo izstreljena s pričetno hitrostjo 3000 čevljev in bo nesla daleč, letela bo v primerno ravni smeri in imela velikansko prediralno silo. Ker bodo novi topovi primeroma lahki, jih bo šlo 12 na eno bojno ladjo.

Dogodki na Ruskem.

Peterburg, 15. maja. Tu je bilo včeraj mirno. Le v javnih vrtilih so peizkusili delavci prirediti izgrede. Policija je naglo napravila red in prijela 50 oseb.

Peterburg, 15. maja. V moskovskih predmestjih so bili včeraj delavski shodi, boj s policijo ni bilo. V Tveru je nastala na trgu panika. V Revalu je poizkusilo 3000 delavcev vdreti v mesto, a jih je razkropila policija.

Peterburg, 15. maja. Na Kavkazu so veliki kmečki nemiri. Vojaštvo straži podružnico drž. banke. V okrožju namestništva v Nižnem Novgorodu so zažgali pobunjeni kmetje več graščin.

Peterburg, 15. maja. V soboto je razpustila policija shod pravoslavnihi svečnikov, ki so nameravali odposlati metropolitu Antoniju adresno.

Garibaldi o sestanku v Benetkah.

Garibaldi je čestital italijanskemu ministru za zunanje stvari. Tittoneju, ker sta se z Goluchovskim dogovorila o albanskih okrajih v Makedoniji. Garibaldi nadalje obsoja Veliko Albanijo, Veliko Srbijo in Veliko Bulgarijo. Zahteva, da naj se upoštevajo pravice tudi najmanjših narodov ob Jadranskem morju, ker le tako je zajamčeno ravnotežje.

Italija na Adrijskem morju.

„Giornale d' Italia“ priobčuje pogovor z admiralom Candianijem o položaju Italije na Adrijskem morju. Candiani je dejal, da je novi mornariški program ministra Mirabella točen in lep, toda z ozirom na prijateljsko zvezo med Italijo in Avstrijo, naj se še ne pomnožuje brodogojstvo, ampak skrbi naj se zato, da bo Italija imela trdna operativska opirališča za svoje brodogojstvo v Adrijskem morju. Deslej je položaj za Italijo skrajno neugoden in v slučaju vojske bi se Italija imela boriti z nepremagljivimi težkočami. Italija nima enotne baze: glavna je v Spezziji; pristanišče za popravljanje brodogojstva je v Tarentu; v Benetkah je star in slab arzenal. Tako je vse razkosano. Italijansko brodogojstvo bi moralo križariti po visokem morju celo leto in bi se moralo razdeliti, če bi ga hoteli popravljati. Nasprotno pa se nahaja avstrijsko brodogojstvo v najugodnejšem taktičnem in stratežičnem položaju: lahko se vse koncentrira v puljskem pristanišču, kjer s pomočjo radiotelegrafa vedno lahko izve o gibanju italijanskega brodogojstva in za ne pripravljen napade. Zato bi se moralo izdati 30 milijonov, da se popravi in utrdijo vsaj tri pristanišča, v Brindisiju, Jakinu in Benetkah.

Nam se zde ta izvajanja pretirana: dasi je puljsko pristanišče dobro zavarovano in se ladjeve nanj lahko opira, nima Dalmacija nobene vojne luke in je popolnoma izpostavljena italijanski invaziji.

Dinamit že dela na novih železnicah.

Iz Celovca, 15. maja.

„Slovenec“ je že večkrat pisal o nevarnostih, katere pripravljajo novim našim železnicam Lahki, ki na njih delajo v tolikih trumah. In že se mora poročati o strašnem dogodku, ki se je zgodil ponoči od 14. do 15. t. m. na novi železniški progi iz Celovca v Režno dolino.

Velikanski viadukt, ki vodi od Žihpolj pod slovečim gradom Humbreg do mostu preko Drave, je zletel o polnoči po dinamitu v zrak. Zidava viadukta, ki stoji blizu Drave v zelo neugodnem ozemlju, je stala silno truda pa denarja. Stebri so zelo visoki, po obsegu ogromni. Delo je bilo malone že dokončano.

Sinoči, okrog 11. ure opolnoči, so ljudje v bližnjih vaseh prestrašeni bežali iz postelj. Slišali so se silni poki, poslopja so se tresla. Ljudje niso vedeli, kaj je, ali je nastal potres ali druga uima.

Slišalo se je nad deset močnih strelav. Bil je podleden dinamit, ki se je zaporedoma razstrelil. Kmalu je bilo veliko delo, ki je stalo toliko truda, skrbi in denarja, v razvalinah! Zlostosten pogled.

Pred nekaj časom je bilo odpuščenih nekaj laških delavcev. Iz skladišč je bilo ukradenih 50 kil dinamita. En del se že porabili; kaj bo z drugim?

Tako hitro se po vsem tem še ne bomo vozili z novo železnico! In kdaj bo slavna vlada izpoznala, kam jo vedejo vedni nesrečni oziri na tujece?

Vsekakor je res čudno, da so v kratkem napadli z dinamitom že dva mostova na novi železnici.

Dnevne novice.

Italijansko vseučiliško vprašanje. Na Dunaju so zborovali včeraj italijanski vseučilišniki. Izjavili so, da zahtevajo takojšnjo ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu. Če ustanove italij. vseučilišče v Roveretu, ga ne bodo pohajali. Končno so zahtevali enakopravnost vseh narodov na vseučiliščih.

Slovensko vseučilišče v državnih zbornici.

Zopet je ta nesrečna, z baronom Schweglom zvezana stranka na Dunaju naredila politično napako, ki mora zadati vprašanju slovenskega vseučilišča zopet težak udarec. Kakor znane, so poslanci v „Slovanski zvezi“ postavili med italijansko in slovensko univerzo „junktim“, to se pravi: Zahtevali so, da se mora o obeh hkrati razpravljati, da če se dovoli ena, se mora dovoliti tudi druga. To so storili v prepričanju, da je zdaj najugodnejši trenutek, da se izpolni stera slovenska zahteva. Kajti italijansko vprašanje se mora zdaj rešiti. In če se reši brez nas, smo za desetletja zopet pozabljeni. Prvi uspeh tega sklepa je bil, da je „Slov. Narod“, ta izvrševatelj baron Schweglovih nakan, podlo smešil „Slovansko zvezo“. Zasramoval je naše poslance in se norčeval iz njihovega sklepa. Pozneje so liberalci uvideli, da na ta način preveč kažejo svoje izdajske namene, da so na zahtevo Schweglevo prisiljeni preprečiti ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Priznali so, da je „junktim“ upravičen, in so grizli naše poslance, češ, da ne bodo svoje namere izpeljali. — Ko smo videli to zlobno rovanje, nas je večkrat srbelo, da bi udarili nazaj po teh ljudeh, a premagali smo se in molčali, ker smo vedeli, da more zdaj pomagati le združeno postopanje vseh. Zalibog smo se varali, ko smo upali, da bodo ti „naprednjaki“ ostali zvesti izraženi zahtevi. Se pred nekaj dnevi je „Sl. Narod“ zopet srametil in napadal „Slovansko zvezo“ z lažjo, da se nobeden njen poslanec ni oglasil k beseli. Tudi to je bilo namenoma, da bi razdražili naše poslance in onemogočili složni nastop ter tako na višji pritisk zopet preprečili odločilno razpravo. Zadnje porečilo iz državnega zbora je pa razsvetlilo položaj z bengalično lučjo. Poslanec Plantan je izjavil, da Slovenci ne zahtevajo, da se slovensko vseučilišče takoj ustanovi, in da so Slovenci zadovoljni, če se jim slovensko vseučilišče samo zakonito zagotovi (gesetzliche Sicherstellung“ se je izrazil). Proti temu pa moramo najodločnejše protestirati! Kaj nam pomaga, da nam je zakonito zagotovljena narodna enakopravnost, če je pa v resnici ne živimo? Kaj nam pomaga na papirju zakonito zagotovljeno slovensko vseučilišče, ki se pa nikdar ne ustanovi? Mi smo ostrmeli, ko smo brali, da se je drznil „slovenski“ poslanec, v imenu Slovencev kaj takega izreči. Mi protestiramo in kličemo: Ni res, kar je govoril Plantan! On je govoril morda v imenu Schweglovem, ne pa v imenu Slovencev! Slovenski narod stoji na stališču, ki ga je izrazila v parlamentu „Slovanska zveza“ poslanec dr. Ploju: Mi zahtevamo, da se takoj ustanovi vsaj pravna fakulteta v Ljubljani! Vlada bo seveda pohvalila to Plantanovo izjavo, da ustanovitev slovenskega vseučilišča še zavleče, in zadaj se bo smejal oni nemški mefisto, ki vdihuje slovenskim liberalcem vsako politično misel. Nemško časopisje je s Plantanom očitno zadovoljno. Dolžnost vsega slovenskega časopisja pa je, da desavvira Plantana in za njim stoječo slovensko-nemško zvezo ter dokaže, da vsi Slovenci soglasno zahtevajo: Takoj! Odlašali smo že dovolj dolgo! Cas je, da se naša zahteva v dejanju izvrši!

Dvojna igra. Včerajšnji članek v „Narodu“ o „velikem govoru“ poslanca Plantana je spisan z namenom, da bi premotil slovensko javnost. Pri tem se ni ustrašil ta list falzifikacije. Piše namreč, da je poslanec Plantan zahteval, da se „že ustanovi“ slovensko vseučilišče v Ljubljani. To pa ni res, kakor smo pojasnili. Tako igrajo liberalci dvojno vlogo: V dejanju delajo s Schweglom, na papirju pa hočejo biti Slovenci. Doklej se bo nadaljevala ta dvojna igra?

Slovenska zmaga. Sinoči smo dobili brzojavno poročilo, da je v Črešnjevcu na Stajerskem pri Slovenski Bistrici zmaga slovenska stranka proti nemškutarskemu liberalcu Kresniku v vseh treh razredih. S tem je tamošnje ljudstvo dalo za-

služeni odgovor na mnogoletno podlo rovanje in psovanje nesrečnega „Stajerca“. Cestitamo vrlim volivcem!

Čuden uraden list. Mnogi duhovniki v ptujskem glavarstvu so začeli „uradni list“ glavarstva nazaj pošiljati z opombo „se ne sprejme, ker ga tiska tista tiskarna kakor Stajerca!“ Eдино sredstvo!

Velike jesenske vojaške vaje graškega armadnega zbora bodo letos na Zgoranjem Stajerskem in na Krasu. Graška 6 pehotna divizija ima vojaške vaje pri Knittelfeldu, domobranska divizija in ljubljanska 28 pehotna divizija pa imata jesenske vojaške vaje v goriški okolici.

Krška meščanska šola. Iz Krškega, 15. maja. Rodoljubni upor proti razpisu mesta ravnatelja na naši meščanski šoli kakor da bi temu ne trebalo znati slovenskega jezika v govoru in pisavi, imel je v današnji seji c. kr. okrajnega šolskega sveta, ki je bila radi tega razpisa sklicana izredno na zahtevanje neodvisnih članov te korporacije in sicer brez razločka na slovensko-strankarsko stališče posameznih članov na danes, — popolen uspeh. Sklenilo se je: 1. razpisati na mesto g. upokojenega ravnatelja na njegovo mesto učno moč iz I. t. j. jezikoslovno zgodovinske skupine za meščanske šole s pristavkom, da mora prositelj biti večš slovenskega jezika, ker pride v položaj, podučevati tudi slovenščino; 2. poslovni jezik okrajnega šolskega sveta je v bodoče slovenski na pram vsem oblastim in uradem toraj tudi pri vsih razpisih službenih mest in pri vsih dopisih na posamezna šolska vodstva in c. kr. deželni šolski svet. Gospod predsednik okrajnega šolskega sveta je sklep glede slovenskega uradovanja z meščansko šolo v Krškem, ki ima slučajno nem. učni jezik, sicer pa spada popolnoma pod uradovanje okrajnega šolskega sveta, vstavil, in se toraj ta sklep do razsedbe viših instanc ne sme izvršiti, t. j. za meščansko šolo še ostane nemški uradni jezik, da si je ustanovno od blagopokojnega Martina Hočevarja le pogojen nemški učni jezik. — Seveda bodo o veljavnosti te odredbe gosp. predsednika sedile višje instance. — Neodvisni člani okrajnih šolskih svetov na Slovenskem: posnemajte članove c. k. okr. sveta za Krško in proglasite brez ozira na slovensko strankarsko stališče slovenski jezik uradnim jezikom za svojo okrožje.

Odlikovanje. Upokojeni profesor veronauka tržaške c. kr. nemške realke, g. Jakob Gomilšak, je imenovan častnim konsisterijalnim svetnikom tržaškopoperske škofije.

Milijarija. Deželni zdravstveni svet bavi se je v svoji seji dne 13. t. m. z milijarije, katera je nastopila v novomeškem okraju epidemično, ter z zdravstvenimi navedbami, ki jih je bilo povodom te epidemije ukreniti. Po uradnih poročilih zbolelo je do 13. t. m. v vsem 34 oseb v 30 različnih hišah; med obolelimi je 33 žensk. V Spodnji Straži, Podgori in Praprečah je največ bolnikov, in sicer je v Spodnji Straži 15 slučajev, v Podgori in Praprečah po 5, drugi se razdele na Lokve, Vrhpolje (po dva slučaja), Poljubno, Spodnje Gradišče, Meniško vas, Zgornjo Stražo in Toplice. V vsem je umrlo do sedaj osem bolnikov. Epidemija začela se je v zadnji tretjini meseca aprila potem, ko so se pojavili posamezni slučajji v Spodnji Straži že koncem marca meseca. Epidemija povsod dosega hitri vrhunec. pa tudi hitro odneha. Razun jedinega moškega zbolelo so izključno ženske v najboljših letih; ženske fiziološka stanja nekako predimionirajo za to bolezen. Dognano je, da so opravljale skoraj vse obolele ženske poljska dela ter da so v zadnjem času osobito plele. Provozitelj boleznij je še popolnoma neznan, tudi še ni nikakor ugotovljeno, da se bolezen prenese od enega človeka na drugega. Zemlja je v vseh krajih, kjer nastopa epidemija, mokra, ilovnata ter je talna voda visoka, te nezdrave talne razmere so morebiti z nastopanjem boleznij v kaki zvezi. V posameznih slučajih opazuje se milijarija prav pogosto posebno v krajih v nižini Krke. Večje epidemije milijarije bile so na Kranjskem leta 1873. v postojniškem okraju ob Pivki, in l. 1892. v krškem okraju; tudi ti dve epidemiji nastopili sta spomladi in na sličnem terenu kakor sedanja. Pri vseh epidemijah milijarije znašala je umrljivost 25 odstotkov, in se tudi v sedanjih suče okoli te številke. Proti razširjanju boleznij odredile so se takej vse zdravstvene naredbe, kakor so navadne pri nalezljivih boleznih, osobito tudi poskrbelo za stalno zdravniško pomoč,

s tem, da sta se imenovala okrožna zdravnišnica v Toplicah in v Novem mestu epidemijskima zdravniškoma, okrajni zdravnik iz Novega mesta pa nadzoruje izvrševanje zdravstvenih naredb. Deželni zdravstveni svet vzel je to poročilo po kratkem razgovoru na znanje.

— **Nesreča.** Pri delu na železnici v Solkanu je ponesrečil 27letni kamnosek Josip Blažon. Obdelaval je kame; pri tem je imelo pasti na kraj, kjer je delal, kame, katero so opoldne z mino odbili. Dalo se je znamenje za to, ali Blažon ga najbrže ni slišal, kamenje ga je pograbilo ter vrglo v vodo, iz katere se ga potegnili ter prepeljali v goriško bolnišnico. Poškodovan je zlasti na hrbtu.

— **Samoumor v cerkvi.** Na Dunaju se je poizkušal ustreliti z revolverjem v Marijini cerkvi „na dvoru“ neki 24-letni Alojzij Schneider. Cerkev so morali takoj vnovič posvetiti.

— **Cesarjevič Rudolfova jama v Divači** je bila, kakor že naznanjeno, dne 14. t. m. slovesno razsvetljena. Slabo vreme je marsikoga prestrašilo, a vseeno je prihitelo mnogo občinstva; osebno razna društva so se korporativno udeležila te otvoritve tudi z zastavami. Godba iz Sv. Križa pri Trstu je zasvirala pri dohodu osebnega vlaka iz Trsta na postaji pozdravice, nakar so se društva stavila v red in ob zvokih dveh godb odkorakali so vsi udeleženci v vilenico. Pred jama je prisrčno pozdravila „Tržaška podružnica planinskega društva“ vse udeležence. Vtis čarobnosti Cesarjevič Rudolfove jame bo trajen vsem obiskovalcem. Malokdo se je nadjal, da bi našel takove krasote v divjaški jami. Po ogledu jame so se udeleženci zopet v svoja društva zbrali ter odkorakali v vas Divačo. Pred slavalokom v vasi jih je sprejel občinski načelnik, nakar se je predsednik „Tržaškega planinskega društva“, gospod dr. Prater, zahvalil. Predsednik tržaškega sokolskega društva, dr. Rybač, je pohvalil občino divaško, da je ta biser Krasa dala v najem „Slovenskemu planinsk. društvu“. Popoldne je bila ljudska veselica; dež jo je malo pokvaril, a vseeno so nastopala razna pevka društva na odru ter žela vso hvalo. Navdušenje je bilo veliko. Napis na slavaloku: „Dobro došli“ in „Na svidenje“ kaže željo planinskega društva, da se večkrat v Divači združimo ter jama vilenico širšemu svetu naznanimo. Izvrstna godba iz Sv. Križa je zvečer zabavala pozno v noč.

— **Julij Drohobeczky,** križevački uniatski biskup je slavil v nedeljo 25 letnico duhovništva.

— **Kap je zadela.** 65 letnega delavca Antona Jegliča z Jesenic na železnici v Rihembergu, in sicer pri delu prvi dan, ko je bil sprejet. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico, kjer je pa umrl.

— **Pekovski štrajk** v Gorici je stal K 69746 v. Društvo za pomoč v štrajku na Dunaju je dalo 660 K.

— **Pogreb rajnega župnika Abseca** v Litiji je bil preteklo soboto ob mnogobrojni udeležbi. Pogreb je vodil č. g. dekan Zlogar, ki je ob odprtem grobu vzneseno govoril o rajniku. Zalostinke je pelo pevsko društvo „Zven“ iz Litije.

— **Semenj v Moravčah** ne bo letos kakor druga leta 22. junija, marveč bo 27. junija.

— **Nevarni vlomilec** in znan cerkveni tat J. Kivel, ki ga zasleduje orožništvo v St. Petru, je zopet vlomil in pobegnil proti Ljubljani.

— **Ukraden dinamit.** V gaštajnskih toplicah je bilo ukradenih 285 dinamitnih patronov.

— **Požar.** V soboto po noči je pogorela hiša, hlev in pod posestniku Ant. Novljanu na Peščenjaku pri Višnji gori. Kako je nastal ogenj, ni znano.

— **Nova pivovarna.** v Krškega se nam poroča, da namerava gospod Lenarčič, posestnik na Turnu pri Leskovcu graditi pivovarno, ki bi stala sicer na levem bregu Save, vendar pa na kranjskem teritoriju cerkljanske občine v takozvanem Verbinju. Prošnja za porabo Save je že vložena. Posadilo se je tudi že nekoliko hmelja za poizkušnje, če bo tukajšnji svet ugoden za njegov pridelek.

— **Čudne stvari iz tržaškega magistrata.** Na občinskih upravah v Pulju in Trstu se morajo goditi kaj umazane stvari. Nedavno smo poročali o jako nečednem početju uradnikov puljske mestne hranilnice, sedaj pa poročajo iz Trsta o še lepših odkritjih v tamošnji mestni upravi. Žalostno je samo to, da je v Trstu ni roke, ki bi si upala poseči v te razmere. Nedavno se imenovali za magistratnega uradnika in vodjo spedijskih poslov, nekega Antona Vidussaja, ki je bil že zaradi tatvine v reških zaporih. Torej je med znanim tržaškim magistratnim uradništvom, ki je že tako in tako na najslabšem glasu zaradi svojega političkega mišljenja, celo tak, ki je čisto navadni zločinec. Pretekli mesec je neki uradnik poveril v upravnem delu magistrata 14.000 K s tem, da je otvoril neki uradni

spis. Ko so stvar zasledili, pa ga še kaznovali niso, ampak so zatisnili obe očesi. Neverjetno, če bi se o tem ne pisalo celo v listih, ki so magistratu naklonjeni, kakor je n. pr. „Indipendente“. — Tako je zadnjič mestna delegacija določila za neko privatno podjetje, ki misli ustanoviti sanatorij v Valle d' Oltra za jetične, celih 25.000 kron in si je pri tem izgovorila le 20 postelj za eventuelne tržaške bolnike — dočim je v mestu na tisoče jetičnih, ki se morajo zadovoljiti s pretesno bolnišnico pri sv. Magdaleni. Prava ironija pa je slučaj, ki se je zgodil pred par dnevi. Mestna delegacija je namreč imenovala za udo komisije za ljudsko izobrazbo dr. Veneziana, ki je znan po svojih zaketnih poslih, ki so vse kaj drugega, kot izobraževalna društva. Ta mož, odlična oseba v magistratni upravi, je lastnik več zloglasnih hiš v starem mestu. . . .

— **V gledališču se je zastupil** v Trstu 17 let stari Alfred Hirsch.

— **Ponarejalec podpisa.** V združnem minuvu v Litiji je navada, da kdor pusti otrobe in vzame same moko, mu vrednost otrobov blagajna občnega konsumnega društva v denarjih izplača. Ta manipulacija je dalj časa za svoje namene izkoriščeval 19 let stari rudar France Koler; ponarejal je take nakazne listke s podpisom Janez Seljak in jih po šolskih otrocih pošiljal v blagajno za izplačilo; na ta način je oškodoval blagajnico za 49 K. Ko je pa zadnjič na tak listek hotel izvabiti 6 K 48 vin., so ga zasačili. Sodišče ga je obsedilo na 6 mesecev ječe.

— **Tiskovna pomota.** V sobotno vabilo „Kmet. društva“ v Loškem potoku se je vrnila neljuba pomota, da je izostalo ime kraja. Radi tega smo včeraj vnovič priobčili to vabilo.

Štajerske novice.

š **Političen shod.** Dne 14. maja od političnega društva „Naprej“ sklican shod bil je impozantna manifestacija narodnega prebujenja vseh slojev Savinskega ljudstva. Zastopane so bile vse občine spodnje Savinske doline, zlasti mnogoštevilna pa je bila udeležba zavednih Teharčanov. Po pozdravu žalskega župana g. Josipa Sirca otvoril je načelnik političnega društva „Naprej“ dr. Karlovšek zborovanje, ter dal besedo državnemu poslancu č. g. dekanu Josipu Žičkar, kateri je v zanimivem govoru pojasnjeval nameravano upeljavo o provenienčni postavi glede hmelja, prešel potem na carino pri uvaževanju živine ter po splošnem političnem pregledu spodbujal okrajne in občinske zastope, naj zahtevajo slovenske javne napise sploh, posebej še na železnici Celje-Velenje. Dr. Hrašovec je poročal za tem o važnosti V. kurije za deželni zbor, ki daje slovenskim poslancem možnost za braniti Slovencev sovražno delovanje dež. zbora, o lovskem zakonu, novi cestni postavi, o šolskih razmerah ter sklenil svoj govor, ki je vzbudil mnogo navdušenja, s krepkim pozivom, naj se povsod rabijo slovenski napisi ter zahteva slovensko uradovanje. Dr. Kukovec je bodril občinstvo k narodni zavednosti ter krepko ugovarjal nekaterim zlobnim podtikanjem nasprotikov. V tem smislu govorili so tudi drugi gg. govorniki, katerih je še sledilo precejšno število. Stavile in enoglasno sprejele so se 4 resolucije in sicer: o okrajnem zastopu celjskem, o javnih napisih, slovenskem uradovanju pri občinah in provenienčni postavi hmelja, katera se kot Savinski dolini škodljiva, odklanja. Žeteli je le, da bi mnogobrojno obiskani shod ne ostal brez sadu.

š **Upravno sodišče** razpravlja 17. t. m. o pritožbi celjske občine, nadalje Jakob Zupančiča, dr. Ivana Dečka, Viljemje Wallandove in Fani Pellejeve proti odloku štajerskega namestništva zaradi volitve v celjski okrajni zastop

š **Samoumor v celjskem „Narodnem domu“.** K samoumuru Vrečkovem v „Narodnem domu“ se še poroča, da je rajni Vrečko en dan pred samoumorom oddal gostilničarju v „Narodnem domu“ pismo z naročilom, naj ga odpre še le drugi dan. V pismu je bilo, da veli nekaj svoje zapuščine raznim narodnim društvom, med njimi tudi „Narodni godbi“.

š **Okrajni zastop laški.** Cesar je potrdil izvolitev dr. Mraviaga za načelnika in nadučitelja Valentiniča za načelnikovega namestnika okrajnega zastopa v Laškem.

— **Slovensko katol. akademično društvo „Zarja“** v Gradcu se je na svojem prvem rednem obnem zboru za letni tečaj izvolilo sledeči odbor: Predsednik phil. Valentin Rožič, podpredsednik jur. Fran Mastnak, tajnik jur. Josip Podobnik, blagajnik phil. Martin Malnerič, knjižničar phil. Fran Kotnik.

š **Poizkušen vlom.** Z velike predrznostjo so neznani storilci v noči od nedelje na ponedeljek poizkusili vlomiti v trgovino Zamparutti in v lekarno Pri črnem orlu v Celju. Pri Zamparuttiju so od vrtn

strani napravili veliko luknjo v zid, ki je zidan iz samega kamnja, toda dosegli niso ničesar, ker niso imeli pripravnega orodja, da bi prišli iz manjše sobe v večjo. Ker jim tukaj ni šlo delo od rok, so šli v lekarno, tam so sicer dobili blagajno v roke pa jo niso znali odpreti in so jo pri svojih poizkusih čisto pokvarili. — Sluti se, da so storilci zidarji, ker je luknja v zid napravljena prav tako, kakor to delajo zidarji, razven tega se pa dá sklepati iz vsega, da so bile krajevne razmere vlomilcem dobre znane, kar je prav lahko mogoče, ker so v hiši zidarji že dva tedna delali.

Ljubljanske novice.

lj **„Nravno močvirje“.** Dunajska „Reichspost“ prinaša uvoden članek o znanih ljubljanskih razmerah. Na taka grozna očitanja prizadeti krogi ne morejo več molčati!

lj **Na oklicih** so bili: G. Josip Costaperaria, arhitekt z gđ. učiteljico Marijo Dev; g. Emil Mikšič, uradnik deželne hipotekarne banke z gđ. izprašano učiteljico Elizabeto Bernatovič; g. Valentin Ham z gđ. Jožefo Mezeg. Jožef Borštnar s Heleno Mohorc; Jožef Korenc z Marijo Unetič.

lj **Kolesarsko dirkališče v Lattermanovem drevoredu** bode vzlet za dobo desetih let v najem ljubljanski „Sokol“.

lj **Podoknico** so včeraj zvečer priredili svojemu vrlemu pevskemu vodji g. Ivanu Crničju ob njegovem imendanju, „Zvezini“ pevci.

lj **„Zadruha slikarjev in ple-skarjev“** je izvolila za svojega podnačelnika g. Franca Glušiča, ne pa g. Tuma Glušiča, kakor smo po neljubi pomoti poročali.

lj **Prebrisana tatica.** Kakor smo včeraj poročali je prišla neka 17 letna deklica pred nekaj dnevi k Uršuli Rinkovi v Hradeckega vasi in ji ukradla srebrno uro vredno 20 kron. Sedaj je policija omenjeno deklico v osebi delavke Marije Hribarjeve iz Šmartnega pod Smarno goro izsledila in aretovala. Hribarjeva si je bila prisvojila delavsko knjižico Ane Blačeve, dekletke pri Trnavu na Glincah in je tudi napravila na to ime precej dolga.

lj **Srebrno poroko** obhajata danes g. Jakob in Ivana Sterle, gostilničarka „pri Terčku“ na sv. Petra cesti. Obče priljubljenema slavljencema iskrena čestitke. Bog dal še mnogo let!

lj **Upokojen** je po 50 letnem službovanju na lastno prošnjo kurat v deželni bolnišnici č. g. Karol Heinrich.

lj **Dr. Vindišer** nam naznanja, da se Schillerjeve slavnosti v Tonhalle ni udeležil, kar s tem bležimo.

lj **Zaradi zakonolomstva** in nedopustnega nošenja orožja (revolverja) je bil Pavel Kavšek, 24 let stari preglednik električne železnice v Ljubljani, obsojen na 14 dni zapora.

lj **Aretovan** je bil danes opoldne posestnik Josip Marušič iz Osredka, ker je bil brzojavno zasledovan radi težke telesne poškodbe.

lj **Promet s tujci.** Vladi so predložena pravila za društvo: Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem, ki ima namen pospeševati promet tujcev na Kranjskem.

Izlet slovenskih časnikarjev v Senj.

Opatija, 17. maja.

Lični novi parnik hrvaške parobrodne družbe „Tatra“ nas je včeraj točno ob 1. uri popoldne odpeljal iz vološkega pristanišča, odičen z mnogimi hrvaškimi zastavami po morju ob krasni obali hrvaškega Primorja. Nad 200 udeležnikov nas je bilo na parobrodu. Parobrodna družba je časnikarjem dovolila prosto važnjo in jim gostoljubno postregla na parniku s pivom in mrzlimi jedili. Ostra sapa je brila, a slovenski časnikarji so takih sap navajeni, zato jih ni motila.

Tudi nebo je semtertje zarosilo, pa na to nismo gledali, zrlji smo le na krasne pokrajine, mimo katerih je hitel parnik: mimo Reke in njenega obrežja, ob katerem Slovanci bje boj za obstanek proti tujemu kapitalu. Nebo pa je rosilo, kakor bi hotelo imeti usmiljenje z nami in se žalostilo nad neednostjo med posameznimi slovanskimi narodi, ki pospešuje tujcu rast.

Streli! Vedno več strelcov ob obrežja. Kraljevica je pred nami! Vozimo se v prekrasno luko bakarsko. Pod nami bučeče morje, ob straneh pa sivi Kras, pred nami gričevje, na katerik zori „bakarska vódica“ in stare čestite hiše Bakra, ozko stisnjene ob hribovje, kakor bi stale druga na drugi. Daljnogled nam kaže, kako iz mestnih oken vihrajo z robci nam v pozdrav, z mnogih hiš vihrajo hrvaške zastave, k obrežju pa hiti ljudstvo in maha s klobuki. Parnik se

približa obali. Časnikarji na krovu se odkrijejo, odkrije se množica na bregu . . . „Hej Slovani!“ „Liepa naša domovina!“ Gromke glasove zanaša veter na obal in z obali nam odmevajo isti glasovi. Razumeli smo se! Parnik že plove iz zaliva bližje mimo čarobne Kraljevice. Vozimo mimo gradu Zrinjskih junakov, sedanjega samostana oo. jezuitov, ki so restavrirali starinski grad v njegovem slogu in mu prizidali še eno nadstropje. Velika hrvaška zastava se vije s samostana, pri oknih pa stoje menihi in mahajo z robci pozdrave časnikarjem, zastopnikom vseh rodov slovanskih. Pred vrati samostana stoji čestit pater, obkrožujejo ga gojenci in vsi nam kličejo pozdrave. Na krovu pa odzdravljamo patrom, vihtimo klobuke in kličemo od vsega srca: „Živili!“ Mimo priplovejo dolni. Mornarji nam izročajo mornarski pozdrav: „Vesla v zrak!“ Ob obrežju pri Kraljeviici istotake srčni pozdravi, na novih zgradbah vihte zidarji klobuke, na višinah pri vinogradih nas pozdravlja ljudstvo. Skoro smo mimo lepe Cirkvenice, Selc in Novega. Ob en četrt na 6 smo bili v Senju iskreno pozdravljeni po županu Zimpermannu, kateremu je odgovarjal župan Hribar. Le tričetrt ure smo imeli časa nagledati si mesto hrvaških junakov in njega obrežje ter bližnja otočja. Žalibog smo čuli, da so se pristaši hrvaške čiste stranke prava absentirali od vsake udeležbe pri sprejemu. Zakaj?

Povratek na razsvetljenem parobrodu skozi tih morje noč je bil čaroben. Na krovu so se zbrali „slovenski fantje“ in peli vzdržka slovenske narodne pesmi. Pri povratku v Opatijo zopet presenečenje. „Tatra“ se je bližala Opatiji, na katere obrežju je bil uprizorjen velik, prekrasen ognjemet. Iskre v najrazličnejših barvah so švigale v zrak. Splošna sodbha navzočih tujih letoviščnikov je bila, da tako čarobnega ognjemeta še ni bilo v Opatiji. Tudi z našega parobroda so izpuščali rakete proti Opatiji in zažigali na parobrodu umetelni ogenj. Opatija je na veleodličan način pokazala, da razume veliko nalogo slovanskega časnikarstva.

Danes dopoldne je bil shod zaključen s poročilom o slovenskem dopisovalnem uradu in s skupščino osrednje zveze. — Sedmiki kongres bo skoro gotovo na Moravskem. Popoldne izlet na Reko.

Književnost in umetnost.

* **Prodiranje Nemcev.** Gospod Vergun je izdal jako dober etnografski zemljevid, ki kaže prodiranje Nemcev v slovansko ozemlje. Vergun računa, da so Nemci od 1800 do 1800 vzeli Slovanom 7600 kvadratnih milj zemlje (južnim Slovanom 3200 severnim 4400 kvadratnih milj.) Zemljevid je izšel v izdanju „Slavjanskega Vjeka (Dunaj VIII/2 Benaoplatz 8) pod naslovom „Karta nemških zahvatov“. Ta karta je bila v Peterburgu dovoljena, konfiscirana pa v Odesi in na Saksonskem. Ruska cenzura se je bala, da se ne zameri Nemcem!

Razne stvari.

Najnovejše.

Francoski divji lovec Roy se je utrdil v svoji hiši in je bil oblegan v soboto že deseti dan po orožništvu in eni pehotni totniji. Hiše so končno razstrelili z liditom, da so prišli svobodoljubnega divjega lovca.

Prijeti dunajski tatovi biserov. Dunajska policija je prišla 13. t. m. 5 oseb, ki so kradle izključno bisere. Dole jih, da so med drugim vdrli skozi klet v prodajalnico zlatarja Paterna.

Nov škandal na Francoskem. V Lillu so odkrili nov škandal. Neki vseučiliški profesor in neki višji častnik sta oddala neki banki prodajo srečk za neki dobrodelni zavod za vsoto 500000 frankov.

Nesreča v premogovniku. V Rečici so se vneli dne 13. t. m. ob pol 12 uri poneči plini. Dozdaj so nasli 21 mrličev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 16. maja. Povodom 10letnice ministrskega delovanja Goluchovskega se je jublantu poklonilo uradništvo. Jublanti je dejal, da je bilo mogoče le s pomočjo uradniškega štaba doseči tako lepih uspehov.

Gradec, 16. maja. Po noči so na raznih krajih okolu Lienca in Irdinga čutili močne potresne sunke.

Berolin, 16. maja. Soproga tovarnarja s kovinskimi stvarmi Hölzel je z arzenikom zastrupila svoje tri otroke in sebe. Mrtve je našla 12letna njena hčerka, ko je prišla domov iz šole. Baje so nesoglasja v družinskem življenju vzrok tega strašnega dejanja.

Mostar, 16. maja. Slavní pesnik fra Crga Martić v Kreševu umira.

Sofija, 16. maja. Bolgarska vlada je dobila obvestilo, da se Grki ravnatelj bolgarske deške šole v Solunu, Cengelova, smrtnonevarno zabodli v vrat. Razburjenje proti Grkom raditega vedno bolj narašča.

Saigon, 16. maja. Admiral Jonquiorés poroča iz Nadrama, da je dal pregledati indokitajsko obalo, a ni nikjer sledu o ruskem brodogradu.

Saigon, 16. maja. Rusko brodogradje se je sicer zopet usidralo v zalivu Honkoe, a je v nedeljo ob eni uri odšlo proti severu. Sedaj ni v francoskih vodah niti ene ruske vojne ladje več.

Tokio, 16. maja. Tu je razširjena vest, da je oddelek nemških čet zasedel Haifu južno od Saituna. Nemške čete so razobesile nemško zastavo. Vest vzbuja tu senzacijo.

London, 16. maja. Poročevalec „Pall Mall Gazette“ brzojavlja, da je ruski admiralat uverjen, da se Nebogato v še nizdružils Roždestvenskijem, pač pa da sta medseboj v zvezi s pomočjo poizvedovalnih ladij in brzojava. Roždestvenski ne bo več pristal v francoskih vodah, kakor hitro se bo preskrbel s premogom.

London, 16. maja. Danske oblasti so poizvedele, da bo četrto brodogradje že v enem ali dveh tednih plulo po danskih vodah proti Vzhodni Aziji.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padačina v 24 urah v mm.
15	9. zveč.	734,3	+11,7	sl. sever.	dež	
16	7. zjut.	738,8	+11,5	sl. svzh.		12,0
	2. pop.	734,0	+14,2	sr. svzh.	obl.	

Srednja včerajšnja temp. +13,3°, norm. +14,0°.

Zahvala.

Za mnoge dokaže srčnega sočutja povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega sina, oziroma brata in svaka, gospoda

Karol-a Ojstriša

kakor tudi za krasne darovane vence in za spremstvo ob pogrebu dragega pokojnika izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 16. maja 1905.

1019 1-1 Žalujoči ostali.

Kovaškega pomočnika

sprejme takoj v trajno delo

Fran Rupar 1018 2-1
kovaški mojster, Škofjaloka.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg. 1020

Razstavljeno samo do vřf. sob. 20. maja:

Velezanimivo potovanje po

Vzhodni Aziji med rusko-japonsko vojno.

Od Bajkalskega jezera skoz Mandžurijo, Kino, Korejo v Japan. Z zanimivimi prizori iz prometa v Njučvangu, Harbinu, Tientsinu, Tonghu, Pekinu, Cemu, Tokiju itd.

Hôtel Fischer

***** v Kamniku

daje se v najem.

Kdo daje pojasnila, poizve se pri upravnistvu „Slovenca“.

1021 3-1

Primerno berilo za mesec maj!

Kartuzijanskega brata Filipa

Marijino življenje.

Slavospev s podobami, obsegajoč nad 11.000 verzov.

Po staronemškem izvirniku speval Matija 964 5-4 Zemljič.

Cena s poštnino K 2-20. Dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

1015 3-1 Kupiti se želi dobra molzna koza.

Naslov: **M. Jémec**, trgovina Ljubljana.

Domače kunce,

večinoma mladiče, srebrne, velike belgijske in mešane srednje pasme

1013 1-1 ima naprodaj od 1-3 K ter jih pošilja po poštne povzetju **Jožef Rožič**, posestnik v Tržiču 41, Gorenjsko.

Pri vprašanih pismih je priložiti znamko za odgovor.

Proda se novo, nepokvarjeno, nerabljeno kolo

sistem „Puch“ najfinejši model 1904 po primerni ceni.

Ponudbe pod **N. T.** upravnistvu tega lista.

Veliko presenečenje! Nikdar v življenju več take prilike! 500 komadov Za gl. 1-95.

1 prekrasno pozlačena precijiska ura z verižico, natančno idoca, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnat mošajček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz 3% duble zlata s patentiranim zaklepom, 1 par boutonov iz simili briljantov, zelo podobni, 3 šaljivi predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gl. 1-95. Razpošilja proti poštne povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska centr. razpošiljalna tvrdka P. Lust, Krakov št. 565.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Velika, lepa omara za knjige

(renesančni slog) se ceno prod. 999 3-3
Naslov se izve pri upravi našega lista.

Tovarna ilovnatih izdelkov. • Fran Steinklauber, Pragarsko •

priporoča:

iz najtinejše plastiške ilovice s pomočjo najnovejših strojev narejeno **stisnjeno strešno zarezano opeko** (Doppelfalzziegel, Strangfalzziegel), **žlebake**, **navadne strešnike** (Biberschwanzziegel) I. in II. kakovosti, naravne barve, impregnirane in glazirane, 981 2-2

Mnogoletno jamstvo za trpežnost opeke napram vremenskim vplivom.

Edino zastopstvo za Kranjsko:

Rudolf Oroszy, Ljubljana.

Na prodaj je:

a) **hiša v Ormoži**, nahajajoča se v jako dobrem stanu, z veliko kletjo, z lepim sadunosnikom, njivo, vrtom, vse arondirano, jako pripravljeno za vrtnarstvo, meri skupaj 1 pl. 682 □ k;

b) **vinograd** obstoječ iz 8 pl. 934 □ k skoraj vse na novo nasajenih goric, 10 pl. 1139 □ k šume, 4 pl. 1349 □ k njiv, 5 pl. 1153 □ k travnikov in 2 pl. 916 □ k sadunosnika in pašnika, vse arondirano, tik Jeruzalema v najboljšem kraju ormoško-ljutomerskih gor;

c) **hiša v Mihalovcih** oddaljena 10 minut od župne cerkve pri Svetinjah, sposobna za kakega umirovljenega č. g. duhovnika itd. s popolno gostilniško koncesijo in veliko kletjo; k hiši spada 3 pl. 971 □ k zemljišča, med temi 1 pl. 103 □ k obnovljenih goric, dvugo so njive, travniki in sadunosnik.

Plačilni pogoji so pri vseh treh zemljiščih prav lahki, ker je treba le četrtno kupnine v gotovini položiti, ostanek pa po dogovoru.

1001 3-2

Podrobna pojasnila daje **biležniška pisarna v Ormoži.**

Primerna birmanska darila

oblek za dečke in deklice v najlepši in najfinejši izpeljavi po čudovito nizkih cenah v angleškem skladišču oblek. — Ondi je v zalogi tudi največja izbira

1004 3-3

najfinejše konfekcije za gospode in dame.

Oroslav Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dolenj. železn. postaja Straža-Toplice.

Akrato-vrelec 38° C. Voda za pljačo in kopanje. Izredno uspešno proti trganju, revmi, ischias, nevralgiji, kožnim in ženskim boleznim. Velike kopelji, separirana kopališča in močvirna kopališča. Bogato urejene sobe za tuje, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdov bogata okolica. Dobre in cene restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra. Prospekte in pojasnila daje brezplačno

774 8-2

Zdraviliška uprava.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

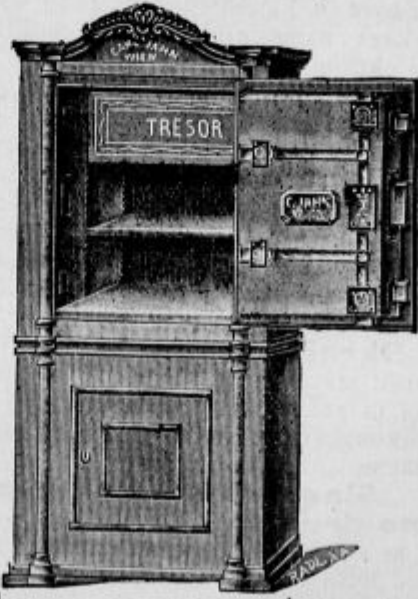
Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin

1980c 34-8

Ljubljana

Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga

blagajnic in denarnic ter vseh v železninsko stroko spadajočih predmetov.

Cene nizke!

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulantna zvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 18 150-51

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Kotliške tiskarne“ v Ljubljani.